

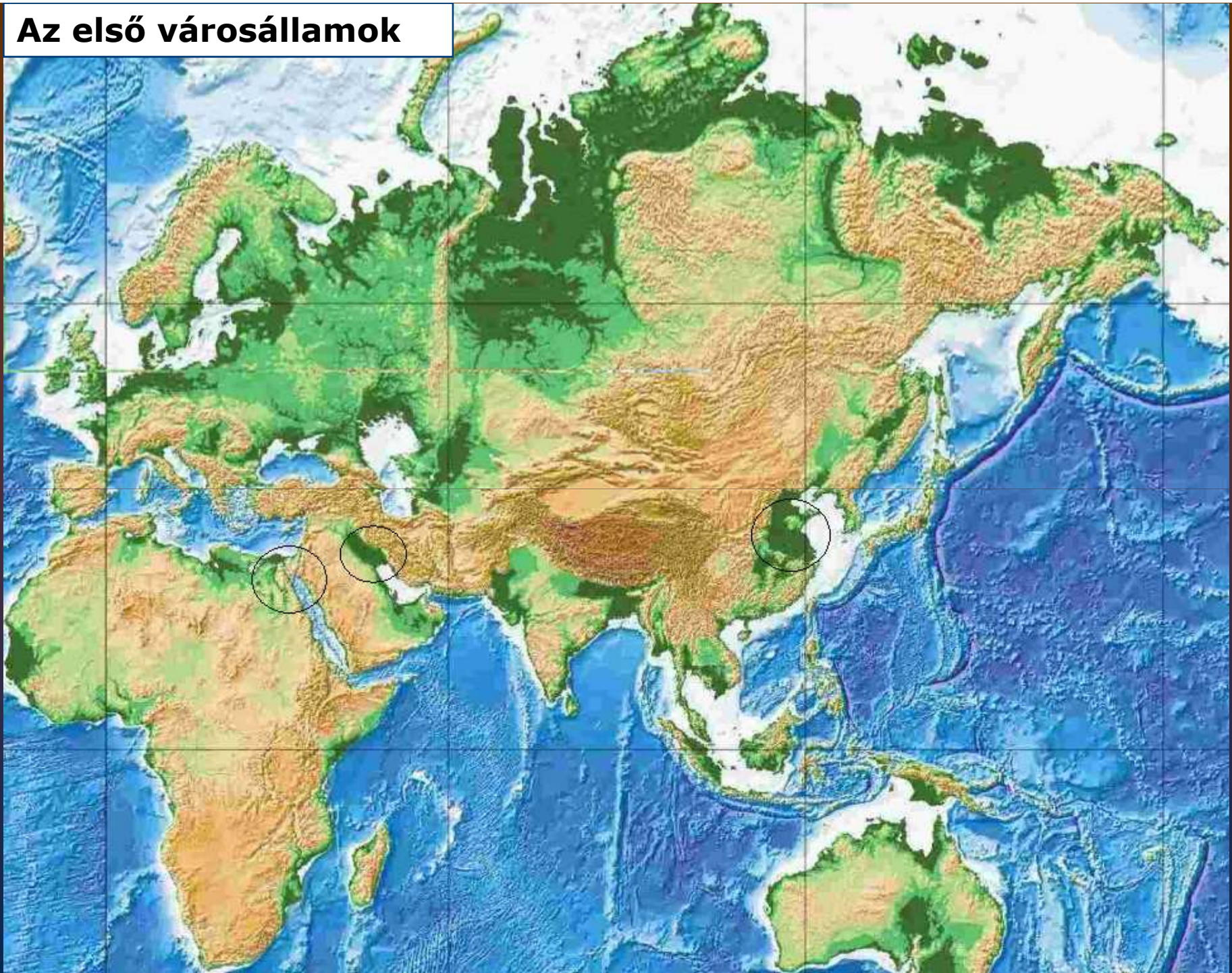
A világnépesség növekedése

A népességszám változása

időszakasz dátuma	időszakasz hossza (év)	Népességszám a szakasz végén (millió fő)	Népesség növekedés (millió fő)
Kr.e. 10000- Kr.e. 7000	3000	10	5
Kr.e. 7000-Kr.e. 4500	2500	20	10
Kr.e. 4500-Kr.e. 2500	2000	40	20
Kr.e. 2500-Kr.e. 1000	1500	80	40
Kr.e. 1000- Kr. születése	1000	160	80

- Gyorsan gyarapodó népesség → fokozódó földhiány → elvándorlás
- A különböző területeken letelepedett népcsoportok teljesítménye más-más ütemben fejlődött.
- i.e. 3000 évvel ezelőtt megjelentek az **első városállamok**. Tigris, Eufrátesz, Nílus völgyében, Indus és a Sárga-folyó völgyében.

Az első városállamok

Fordulópontok a világnépesség növekedésében

Az emberiség történelme során négy olyan fontosabb időszak volt, amikor a népesség intenzívebben nőtt:

1. Kr.e. 10000 körül, a neolit forradalom idején, amikor a gyűjtögető-vadászó életmódot felváltotta a mezőgazdasági termelés és ezzel összefüggésben megkezdődött a letelepedés. 20-30 fős nagycsaládok szaporulata inkább stagnált.

Az állandó települések kialakulása és a mezőgazdasági termelésből adódó biztonságosabb megélhetés a népesség intenzív növekedését eredményezte.

2. A XVIII. század közepétől az ipari forradalom nyomán javuló életfeltételek, közegészségügyi ellátás, a visszaszoruló gyermekhalandóság, a növekvő várható élettartam Nyugat-Európában a népességszám ugrásszerű emelkedését eredményezte (első demográfiai forradalom).Több gyermek érte meg a felnőttkort.

3. 1900-tól egyre nagyobb térségekre terjed ki az ipari forradalom → újra felgyorsult a népességnövekedés. (É-Amerika, Közép- és D-Európa)

4. A XX. század második felében az ipari forradalom vívmányai a fejlődő országokban is elterjedtek → itt is javultak az életkörülmények, a közegészségügyi ellátás, → a halálozások jelentős mértékben csökkentek, viszont a születések száma továbbra is magas maradt. → egy addig nem tapasztalt mértékű népesség-növekedés zajlott (zajlik) le ezeken a területeken, például Kelet-Ázsiában, Afrikában (második demográfiai forradalom).

Ez a világ népességének robbanásszerű növekedését eredményezte, amit népességrobbanásnak nevezünk.

Mit hoz a jövő?

Jelenleg kb. 6,7 milliárd ember él a Földön.

A XXI. század fordulatot hoz a népesség fejlődésében.

A század végére a világnépesség eléri a maximumot, a **10 milliárdot**.

Ezt követően csökkenés kezdődik.

A VILÁG LEGNÉPESEBB ORSZÁGAI

	Ország	Népesség 2009
1	Kína	1.3 milliárd
2	India	1.1 milliárd
3	USA	307 millió
4	Indonézia	240 millió
5	Brazília	198 millió
...		
82	Magyarország	9.9 millió

A népességnövekedés tényezői és következményei

A demográfiai átalakulás folyamata

A népességnövekedés meghatározó tényezője a természetes szaporodás.

Természetes szaporodás:

az élve születések és halálozások számának különbsége. Ezeket az adatokat ezrelékben (‰) szokták megadni, ami az 1000 főre jutó értékeket jelenti.

Pl: Ha az ország népessége 18 millió fő, az élveszületések száma 450 ezer fő, a halálozások száma 120 ezer fő, akkor:

természetes szaporodás = $450.000 - 120.000 = 330.000$ fő

ezrelékben kifejezve:

Természetes szaporodás aránya:	18.000.000 fő	1000 ‰
	<u>330.000 fő</u>	<u>X ‰</u>

$$X = (330\ 000 \div 18\ 000\ 000) \times 1\ 000 = 18,3 \text{ ‰}$$

Az előző mintájára:

élve születések aránya: $(450\ 000 \div 18\ 000\ 000) \times 1\ 000 = 25 \text{ ‰}$

halálozások aránya: $(120\ 000 \div 18\ 000\ 000) \times 1\ 000 = 6,7 \text{ ‰}$

A népességnövekedés történelmi szakaszai:

1. Az átalakulás első szakasza (a XVIII. századig): **születési arány magas, halálozási arány magas, várható élettartam alacsony**(30 év), lassú növekedés.
2. Az átalakulás második szakasza(1780-1880): **születési arány magas, halálozási arány csökken, várható élettartam növekszik, gyorsuló népességnövekedés.**
3. Az átalakulás harmadik szakasza(1880-1950): **születési arány csökken, halálozási arány tovább csökken, várható élettartam tovább növekszik, a népesség gyarapodása mérséklődik a fejlett országokban, népességrobbanás a fejlődőekben.**
4. Az átalakulás negyedik szakasza(1950-2000): **születési arány alacsony, halálozási arány alacsony, várható élettartam magas, a népesség növekedése lelassul, esetleg csökkenésbe vált át.**